

zpravodaj

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

leden 2005

Univerzita Hradec Králové se 16. prosince rozloučila s rokem 2004 Vánočním koncertem pořádaným ve dvoraně Objektu společné výuky. V první části večera přednesl Smyčcový orchestr Primavera pod vedením Miroslava Štolfa spolu se sólistkami Ludmilou Horovou (soprán) a Klárou Trávníčkovou (mezzo-soprán) Suitu z časů Holbergových E. Griega. K orchestru se posléze připojil Smíšený pěvecký sbor UHK a pěvci Stella Maris Dvořáčková (soprán) a Richard Sporka (tenor), aby společně pod taktovkou dr. Dany Ludvíčkové interpretovali skladbu Missa brevis J. Pavlici. Sváteční večer s hudbou se stal příjemnou tečkou za končícím rokem. Do toho právě začínajícího přeje redakce Zpravodaje svým čtenářům vše dobré, hodně zdraví, úspěchů a štěstí v osobním i pracovním životě.

Stalo se na UHK

- K 1. prosinci 2004** byly vyhlášeny volby děkana PdF UHK
- 1. prosince 2004** se sešla Vědecká rada FIM UHK
- 1. prosince 2004** se uskutečnil společenský večer FIM UHK
- 3. prosince 2004** uspořádal kabinet etické výchovy setkání Etika, škola, učitelé a rozvojové preventivní projekty
- 3. prosince 2004** se konal Den otevřených dveří na FIM UHK
- 3. prosince 2004** pořádaly katedry PdF celostátní konferenci Sexualita mentálně postižených
- 6. prosince 2004** byla zahájena výstava S Erasmem do Grazu
- 8. prosince 2004** se sešla Vědecká rada UHK
- 13. prosince 2004** jednala Správní rada UHK
- 14. prosince 2004** proslovili na katedře chemie přednášku s experimenty prof. P. Pfeifer z Univerzity Erlangen/Nürnberg a Dr. Bernd Lutz z Univerzity Würzburg
- 16. prosince 2004** se UHK rozloučila se starým kalendářním rokem Vánočním koncertem
- K 31. prosinci 2004** byly vyhlášeny volby rektora UHK

Obsah

- ZE ŽIVOTA UNIVERZITY** ..... 1 – 5
- Zahájili jsme Světový rok fyziky
- Představujeme novou vedoucí katedry slavistiky Mgr. Janu Kostincovou
- Další krok na cestě k univerzitnímu archivu
- Kolejné od ledna podraží
- Koncert hudební katedry
- Mikuláš 2004
- Den otevřených dveří na FIM UHK
- S Erasmem do Grazu
- TOP TEN 2004
- Blahopřejeme jubilantům
- TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST** ..... 5 – 6
- Odborné kolokvium Postižený člověk v proměnách času
- Etika, škola, učitelé a rozvojové preventivní programy
- SPORT** 6
- Putovní pohár rektora zůstal na FIMu
- Univerzitní basketbal za mořem
- ZKUŠENOSTI ODJINUD** 7
- Aktuálně k výuce angličtiny
- Zážitkový kurz
- DIÁŘ** 7
- Za doc. RNDr. et PaedDr. Václavem Ducháčem, Ph.D.
- Nové tituly nakladatelství Gaudeamus
- Plánované akce

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

Zahájili jsme Světový rok fyziky

V roce 1905 se uskutečnilo několik významných fyzikálních objevů, které značně ovlivnily vývoj fyziky v celém dvacátém století. Zajímavé je, že u většiny z nich se objevuje jméno Alberta Einsteina. UNESCO vyhlásilo proto rok 2005 Světovým rokem fyziky.

Pracovníci katedry fyziky a informatiky na Pedagogické fakultě se rozhodli, že uctí tento rok tím, že uspořádají pro své studenty, doktorandy, členy katedry, pro akademické pracovníky z jiných kateder Univerzity Hradec Králové i pro veřejnost přednášky, na nichž budou vzpomínuty objevy a vynálezy dvacátého století i jejich vliv na rozvoj techniky a přírodovědných disciplín. Začali jsme již před koncem zimního semestru.

Ve středu 24. listopadu 2004 přijel na katedru prof. RNDr. Jiří Hořejší, DrSc., z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, který přednášel na téma Cesta do mikrosvěta – slabé interakce a elektroslabé sjednocení. Přednáška o elementárních částicích a fundamentálních interakcích, které vytvářejí strukturu hmoty, byla velmi zajímavá a rozšířila teoretické obzory posluchačů.

V pondělí 6. prosince 2004 přijal pozvání RNDr. Vladimír Wagner, CSc., z Ústavu jaderné fyziky Akademie věd České republiky v Řeži, který pronesl přednášku na téma Pestrý svět částicové a jaderné fyziky. Účastníci se zajímavou formou dozvěděli o tom, jak se experimentuje a měří fyzikální veličiny v mikrosvětě.

Protože účastníci přednášek projeví velký zájem, budeme v této činnosti pokračovat. Další informace najdete na webu: <http://pdf.uhk.cz/kfyi>.

Ivo Volf, katedra fyziky a informatiky PdF

Představujeme novou vedoucí katedry slavistiky Mgr. Janu Kostincovou

Když jsem v roce 1991 opouštěla zdejší Pedagogickou fakultu jako absolventka oboru ruský jazyk-dějepis, předpokládala jsem, že se ruskému jazyku budu ve své pedagogické praxi věnovat pouze okrajově, pokud vůbec. Když jsem se pak po několika letech v době svého působení na gymnáziu rozhodla zahájit doktorské studium ruské literatury, byl to pro mne způsob jak se vrátit k oblíbenému oboru, s mou tehdejší profesí prakticky nesouvisejícímu. V žádném případě jsem neočekávala, že se mi zanedlouho naskytne příležitost vrátit se na katedru ruského jazyka a literatury tentokrát v roli vyučující a změnit tak životního koníčka na profesi.

Minulo opět několik let a od 1.1. 2005 se ocitám v roli vedoucí katedry slavistiky. Od mých studentských dob se změnilo mnohé, nejen základní struktura pracoviště, které se z katedry ruského jazyka přeměnilo na katedru slavistiky, spojující oddělení rusistiky, kabinet polonistiky a kabinet sorabistiky. Katedra

prošla zejména na začátku 90. let nelehkým obdobím, byla nucena přizpůsobit se novým okolnostem, citelnému odlivu zájemců o studium ruského jazyka. Podařilo se, a pro mě to znamená velkou zodpovědnost a zároveň šanci podílet se na velice zajímavé práci. Oddělení rusistiky, které je dominantní složkou katedry, zajišťuje v současné době výuku ruského jazyka v magisterském studiu učitelství pro 2. stupeň základních škol i pro střední školy, dále ve spolupráci s katedrou anglického jazyka a literatury, oddělením francouzského jazyka a katedrou německého jazyka a literatury garantuje bakalářské studium oboru Cizí jazyky pro cestovní ruch. Kabinet polonistiky zatím nabízí studium oboru Polština ve státní správě, a to v rámci celoživotního vzdělávání.

Naším hlavním cílem musí být profilovat se jako dynamické pracoviště, které dokáže maximálně zúročit odborné renomé a pedagogické zkušenosti dlouholetých členů katedry, vyhledáváním nových pracovníků zajistit kontinuitu fungování katedry, rozvíjet spolupráci se středními i základními školami ve východočeském regionu, rozvíjením stávajících zahraničních kontaktů a navazováním nových rozšířit možnosti našich studentů absolvovat studijní pobyty v Ruské federaci. Jak v rámci univerzity, tak navenek bude katedra slavistiky i nadále působit jako otevřené, moderní pracoviště, které dokáže nejen vytvářet kvalitní a atraktivní studijní programy, ale také je odpovídajícím způsobem prezentovat na veřejnosti.

Jana Kostincová, vedoucí katedry slavistiky PdF

Další krok na cestě k univerzitnímu archivu

Již delší čas je veřejně známo, že Univerzita Hradec Králové usiluje o vznik univerzitního archivu. Ten má být plnohodnotnou součástí archivní soustavy ČR a má mimo jiné úkoly poskytovat důstojnou a odbornou péči jak písemnostem vzešlým z činnosti UHK, tak v neposlední řadě diplomovým a podobným pracím. V současnosti má toto pracoviště (součástí referátu Archiv, spisovna a podatelna UHK) statut pouhé spisovny. Je však zpracováván projekt

na akreditaci Archivu UHK jako veřejného specializovaného archivu ve smyslu příslušných ustanovení zákona. O tom však někdy přišť.

Významným krokem, který posunul univerzitu blíže k vytyčenému cíli, bylo vybudování archivního pracoviště tvořeného depozitářem a kanceláři se studovnou. To našlo své místo v nové budově rektorátu v Rokitské ulici. Dále zbývalo v první řadě osadit depozitář regálovou technologií. Zvolen byl systém posuvných regálů, které umožní nejracionalnější využití existujícího prostoru. Po krátkém řízení ke stanovení ceny obvyklé byl společně s investičním oddělením rektorátu, které zakázku organizovalo, vybrán posuvný regálový systém firmy Proman Chrudim. Regály byly univerzitě předány k 30. listopadu 2004. Technologie je tvořena 13 pojízdnými regálovými bloky a soustavou několika statických policových regálů doplněnou zásuvkami pro uložení nosičů CD/DVD. Depozitář o plošné rozložení něco málo nad sto metrů čtverečních se tak podařilo osadit téměř 1200 běžnými metry ukládací plochy. To posunulo uložení písemností v UHK na nesrovnatelně vyšší kvalitu. I nadále však bude nutné z kapacitních důvodů zachovat oba nouzové depozitáře v krytu CO a ve sklepě budovy děkanátu FIM.

Vlastní posuvné regály jsou tvořeny skříňovou konstrukcí umístěnou na pojízdných podvozcích, které se pohybují po příčné uložených kolejnicích. Ty jsou s maximální přesností umístěny na povrchu podlahy. K zatížení, které může v běžném provozu dosáhnout až 1200 kg/m², je samozřejmě dimenzována podlaha depozitáře. Ten je dále vybaven klimatizační jednotkou, která má regulovat teplotu a relativní vlhkost vzduchu v prostoru v mezích stanovených normou. Klimatizační jednotka zatím pracuje ve zkušebním provozu, takže její výkonnost je teprve vyhodnocována.

Samozřejmě, že vedle uvedených vymožeností je ještě celá řada problémů, které bude nutné ještě vyřešit. Patří mezi ně jednak oba nouzové depozitáře, jednak pořádací místnost atp. Elementární provozní předpoklady však byly budoucímu archivu vytvořeny. Lze tedy doufat, že z tohoto hlediska (ale i ze všech ostatních hledisek) bude akreditace Archivu UHK úspěšná.

Petr Grulich, vedoucí Archivu, spisovny a podatelny UHK

Kolejné od ledna podraží

Zvyšování cen není nikdy přijímáno s radostí. Platí to tím spíše, kdy spotřebitel (v našem případě student bydlící na kolejích) nemá v podstatě na výběr mezi jednotlivými alternativami.

Akademický senát Univerzity Hradec Králové schválil na svém jednání dne 24. listopadu 2004 úpravu cen kolejného v ubytovacích zařízeních UHK. Ceny za lůžko a měsíc jsou od 1. ledna 2005 stanoveny následovně (viz. tab. nahoře).

Při kalkulaci nových cen kolejného jsme vycházeli z očekávaného plnění rozpočtu v roce 2004 a z předpokládaného vývoje v roce 2005. Uvažovali jsme přitom klíčové nákladové položky rozpočtu kolejí, tj. energie, materiál, opravy a údržba, ostatní služby a mzdové náklady.

	Kč/měsíc/ osoba	DPH 5%	Celkem vč. DPH
5. budova			
všechny typy pokojů	800	40	840
VŠ koleje Palachova ul.			
dvoulůžkový s Internetem (vchody A a B)	1 320	66	1 386
třílůžkový s Internetem (vchody A a B)	1 200	60	1 260
dvoulůžkový	1 200	60	1 260
třílůžkový	1 100	55	1 155

Mezi roky 2004 a 2005 předpokládáme celkový rozdíl v nákladech ve výši téměř 1,2 mil. Kč, což po přepočtu představuje nárůst o 14%. Připomínám, že při kalkulaci byly brány v potaz pouze rozdíly v nákladech mezi roky 2004 a 2005, nikoli tedy za léta předcházející, kdy bylo postupné zvyšování cen vstupů kompenzováno z jiných zdrojů hospodaření kolejí a dále, že – s výjimkou formálního zahrnutí poplatku za spotřebiče do kolejného – nebyly ceny za ubytování na kolejích UHK zvyšovány od převzetí kolejí od UK v roce 2001.

K navýšení o 14% bylo již na dřívějším jednání AS UHK doporučeno zahrnout rovněž stávající poplatek za Internet. Týká se to ubytovaných ve vchodech A a B Palachových kolejí. Student tím „ušetří“ jednu platbu navíc; formální zahrnutí do kolejného je však výhodné především vzhledem k odlišným sazbám DPH, kde Internet je zdaněn 19%, zatímco ubytování 5%.

Tím jsme se dostali k poslednímu kroku při formulaci definitivní ceny kolejného – sazby DPH. Teprve na počátku prosince 2004 byla schválena novela zákona o DPH, ponechávající sazbu daně v případě ubytovacích služeb i pro rok 2005 ve výši 5%. Naše prvotní úvahy zohledňovaly fakt, že ne celá sazba daně bude pro UHK nákladem – z toho důvodu jsme se domnívali, že navýšení o DPH nebude uskutečněno v plné výši sazby. Vzhledem k tomu, že nejasnosti ve věci uplatnění zákona o DPH nebyly dodnes ze strany MF ČR (přes naše optimistická očekávání) vyjasněny, a tedy nevíme s určitostí, jaký podíl DPH bude uplatněn, rozhodli jsme se pro navýšení plné sazby kolejného, tedy o 5%. Domnívám se, že se nejedná o zásadní částku, neboť jde o nárůst v řádu deseti korun.

Dle dopisu náměstka ministryně doc. Koláře rozhodlo MŠMT o uskutečnění reformy dotací na ubytování s účinností od 1.10.2005. S tímto krokem nejen že dojde k dalšímu (tentokrát razantnímu) nárůstu kolejného na všech vysokých školách, bude ale nutné nový systém zavést a administrovat. To si vyžádá poměrně vysoké náklady, o jejichž pokrytí MŠMT neuvažuje. Jeden z kolegů kvestorů tuto částku odhadl na 30 mil. Kč pro všechny školy; pro UHK tak půjde o výši v řádu statisíců korun. I z tohoto důvodu jsem přesvědčen, že navýšení kolejného vč. uplatnění plné sazby daně z přidané hodnoty je adekvátní.

Stanislav Klík, kvestor UHK

Koncert hudební katedry

V úterý 30. listopadu 2004 uspořádala hudební katedra ve velkém sále Nového Adalbertina koncert svých studentů. Program přinesl pestrý výběr hudby skladatelů převážně 20. století. V první části koncertu tak zazněla Debussyho Arabeska č. 2 pro klavír v podání Michaely Dyntarové, Sukova Humoreska a Píseň lásky Ludmily Regnerové a dva z Messienových 20 pohledů na dětství Ježíšovo, provedené Marií Lápkovou. Kromě kladívek klavíru rozezvuky struny také smyčce, a to nejprve v první větě Koncertu č. 9 Ch. de Bériota v podání houslistky Věry Vlčkové, za klavírního doprovodu doc. Chrobáka, a v Košťálově Kosmickém nokturnu, kdy klavírní part Terezy Malířové zněl se smyčcovým orchestrem pod taktovkou Mgr. Křováčka.

Ve druhé části koncertu vystoupila interpretka Anna Biolková. Pro své

vystoupení zvolila tři poměrně odlišné osobnosti světové hudby; na úvod zazněla Beethovenova Sonata quasi una Fantasia, op. 27. – komponovaná pro hraběnkou Giuliettu Guicciardiovou, jejíž první věta (Adagio sostenuto) evokovala v kterémsi kritikovi pohled na jezerní hladinu zalitou měsíčním světlem – slavná Mondscheinsonate. Provedení Anny Biolkové svou stříbřitě vyváženou dynamikou vskutku přes sychravou realitu listopadu atmosféru jasně podletní noci navodilo. Hravá druhá věta (Allegretto) pak rychle přešla v závratné tempo věty třetí (Presto agitato). Tento zkušební kámen klavíristovy zběhlosti podala umělkyně v precizní podobě zralého virtuosa, v nepoměru k dojmu z její osobnosti s překvapivou razancí a strhujícím tempem, ovšem citlivě respektujícím staccatové pasáže. Po takovémto mistrovském výkonu nemohla už následující dvě díla (Smetanův Obkročák z Českých tanců a Prokofjevova Sonáta f moll, op. 1) překvapit skvělou technikou svého provedení. Jako dík neutuchajícimu potlesku připojila klavíristka Scarlattiho Loveckou sonátu G dur, která svou radostnou povahou uzavřela jeden z řady vynikajících koncertů hudební katedry PdF UHK.

Martin Kuba, student PdF

Mikuláš 2004

První čtvrtetní podvečer měsíce prosince se chodby třetí budovy proměnily v pohádkové prostředí plné různorodých kouzelných postavíček. Děti zaměstnanců mohly plnit zajímavé úkoly, za jejich splnění byly obdarovány sladkostí a důležitým razítkem do průkazky. Po hodině soutěžení, které bylo motivováno jednotlivými ročními obdobími, se otevřely dveře auly, za nimiž očekával děti Mikuláš s anděly a čerty. Jednotliví mladí odvážlivci si s větším či menším ostychem popovídali s Mikulášem, předvedli básničku či písničku a všichni obdrželi sladkou odměnu. K úspěchu akce přispěli VOS UHK, studenti sociální patologie a výchovné práce ve speciálních zařízeních a pan Luděk Noska.

Jan Sýkora, katedra sociální pedagogiky PdF

Den otevřených dveří na FIM UHK

Jako každý rok i letos na počátku prosince proběhl „Den otevřených dveří“ na Fakultě informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové.

V pátek 3. prosince 2004 si mohli uchazeči o studium prohlédnout budovu, její vybavení, získat bezprostřední informace o možnostech studia na fakultě a zejména se setkat s jejími pedagogy a studenty.

Základní informaci o studiu na fakultě si vyléčlo kolem 700 zájemců. V rámci obecně zaměřené informační sekce též probíhala soutěž o fakultní trička, což zájemci o studium vnímali jako příjemné zpestření.

V sekci zaměřené na obor „Management cestovního ruchu“ byly podány informace téměř šesti stům zájemců. V sekci zaměřené na informatické obory získalo bližší informace o možnosti studia téměř tři sta uchazečů, podobný počet se účastnil i sekce ekonomicko-manažerské. O obor „Sportovní management“ se blížilo zajímalo téměř dvě stě studentů.

Obzvlášť je třeba ocenit práci členů studentské komory AS FIM a dalších současných studentů FIM, kterou odvedli v rámci Dne otevřených dveří. Naši studenti se podělili o své zkušenosti se svými budoucími kolegy nejenom v místnosti určené pro studentskou sekci, ale též vedli bohaté diskuse s uchazeči o studium, kteří čekali na chodbách a prohlíželi si další prostory a zařízení fakulty.

Podle návštěvnosti Dne otevřených dveří můžeme usuzovat, že o studium na FIM bude i v následujícím akademickém roce velký zájem.

Václav Janeček, proděkan pro studium FIM, převzato z Telegrafu

S Erasmem do Grazu

Dne 6. prosince 2004 byla v Objektu společné výuky UHK vernisáží zahájena výstava fotografií s názvem „S Erasmem do Grazu aneb z Hradce Králové do Hradce Štýrského“. Představuje autorky Annu Bláhovou a Petru Schindlerovou za jejich pobytu v rakouském Štýrském Hradci (Grazu), kde měly letos na jaře v rámci programu Evropské unie Socrates-Erasmus příležitost čtyři měsíce studovat.

Při slavnostním otevření hovořili kancléř Ondřej Tikovský, proděkanka PdF Věra Tauchmanová, vedoucí katedry německého jazyka a literatury PdF Jana Korčáková, pracovnice referátu vědy a zahraničních styků rektorátu UHK Alena Turečková a odborný asistent Ústavu pedagogiky a psychologie primárního vzdělávání Vladimír Václavík a na závěr vystoupily obě autorky, které společně s dalšími studentkami 4. ročníku učitelství pro 1. st. ZŠ (se specializací na německý jazyk) zahrály na flétny a zazpívaly. Mezi čestnými hosty nechyběli ani zástupci Magistrátu města Hradec Králové Lukáš Martinek a Irena Burešová.

Zveřejněno bylo na 80 barevných fotografií se školní, městskou a přírodní tematikou, opatřených stručnými komentáři v češtině i němčině. Zároveň probíhala v jedné z učeben počítačově provedená prezentace, trvající necelých 6 minut, která divákům přiblížila dané téma moderní formou. Takováto akce není v historii školy první, podobná se uskutečnila na jaře tohoto roku, proto snad lze věřit v rodící se tradici. Zájemci měli možnost výstavu zhlédnout do 23. prosince 2004.

Petr Doležal, student Gymnázia J.K. Tyla v Hradci Králové

TOP TEN 2004

Pavel Macík, Jana Křížová, Radim Kupka, Simona Smetanová, Martin Zelenka, Miroslav Halamka, Petr Kalandra, Josef Brož, Břetislav Stromko a Tomáš Macek. To jsou jména deseti nejlepších studentů oborů Informační management a Aplikovaná informatika, kteří byli vybráni, aby převzali ve čtvrtek 9. prosince 2004 ocenění TOP TEN firmy ORTEX za vynikající studijní výsledky.

Již šestý ročník Vánoční ceny ORTEXu se tradičně konal v prostorách této firmy za účasti představitelů společnosti a vedení FIM UHK.

Firma ORTEX letos oslovila oceněné studenty, aby si připravili stručnou prezentaci na téma Já a moje vize vývoje IT v příštích pěti letech. Ti, kteří zaujali nejvíce, byli za svá vystoupení odměněni. Do debaty na toto téma se poté zapojili i ostatní účastníci setkání.

Oficiální část programu byla zakončena předáním cen přítomným studentům. Ti si letos odnesli mimo jiné přehrávač MP3.

Příjemné prosincové odpoledne vonící vánočním punčem pokračovalo neformální diskusí až do podvečerních hodin. Těšme se na příští ročník!

Věra Palánová, děkanát FIM, převzato z Telegrafu

Blahopřejeme jubilantům

V příjemném prostředí zasedací síně rektorátu univerzity přijala ve čtvrtek 9. prosince 2004 rektorka UHK doc. Jaroslava Mikulecká k přátelskému setkání téměř čtyři desítky pracovníků, kteří si v roce 2004 připomněli svá životní a pracovní výročí. Vedení univerzity ve spolupráci s Vysokoškolským odborovým svazem UHK chtělo touto formou ocenit přínos všech oslavenců k vytváření dobrého jména UHK, neboť jsou to především jednotliví zaměstnanci, ať již akademičtí nebo administrativně-techničtí, kteří svým dílem přispívají k naplnění pedagogického, výzkumného a kulturního poslání naší vysoké školy. Setkání mnozí využili i k neformální diskusí o aktuálních záměrech UHK. Soudím, že se obnovená tradice setkala s příznivým ohlasem a je žádoucí, abychom se snažili o její udržení i v dalších letech. Podobná setkávání jsou při současném hektickém způsobu života jednou ze vzácných příležitostí k zvolnění tempa a k vzájemnému bližšímu poznání. Redakce Zpravodaje se připojuje k blahopřání všem oslavencům a přeje jim vše dobré do dalších let.

Ondřej Tikovský

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

Odborné kolokvium Postižený člověk v proměnách času

Již v říjnovém čísle jsme informovali o kolokviálním setkání Postižený člověk v proměnách času, které uspořádala katedra speciální pedagogiky PdF UHK.

Konferenčního jednání na téma Kontury dějin péče o člověka s postižením zahájil 22. 11. 2004 děkan PdF prof. Vladimír Wolf, který podpořil doménu setkávání, tedy myšlenku mezioborového diskurzu se společným ohniskem zájmu. Podstatu a záštitu nad propojením speciálně pedagogického bádání a historického výzkumu vyzdvihl ve svém příspěvku i doc. Kamil Janiš, vedoucí katedry speciální pedagogiky PdF. Po těchto příspěvcích následovala vystoupení hostů konference. Doc. Boris Titzl z katedry speciální pedagogiky PdF UK prezentoval závěry výzkumu klasifikace vývojových stadií péče o člověka a nad jeho příspěvkem se rozvinula rozsáhlá odborná debata. Po příjemném obědě v atriu univerzitní budovy setkání pokračovalo vystoupením dr. Mitlöhnera s tématem Eutanazie v současném právním řádu ČR. Pro zajímavé vývoody byly podnětné příspěvky kolegů z PříF UK a AV ČR Mgr. Michala Šimůnka (Biologické základy eugeniky a filosofie) a Mgr. Tomáše Hermann (Reforma života a biomedicínské vědy), a to z pohledu vývoje genetiky a přírodních věd. K úplnému propojení přispělo vystoupení Mgr. T. Vojtky, který vymezil eugenickou osobnost prof. K. Herforta. Nelze nezapomenout příspěvky dalších vážených hostů: Mgr. Morkese z Pedagogického muzea J. A. Komenského v Praze, PharmDr. Miriam Hřebačkové, sestry představené kongregace sester dominikánek, Mgr. A. Drbohlava z katedry speciální pedagogiky PdF UHK, dr. H. Mášové z Ústavu dějin lékařství 1. LF UK.

Uvedeného odborného setkání se zúčastnili i studenti katedry speciální pedagogiky. Z tohoto důvodu je připravován přednáškový den, a to jako volné pokračování odborného konference. 4 osobnosti a 4 příspěvky – toto je název projektu, který 17. 2. 2005 zprostředkuje vědecké setkání studentům PdF UHK. O jeho organizaci budeme informovat v dalším čísle.

Projekt Postižený člověk v proměnách času byl garantovaný katedrou speciální pedagogiky PdF UHK a projektem GA ČR 401/03/H155 – Přírodovědecká fakulta UK: Teorie evoluce a dědičnosti v českém biologickém myšlení (1900-1950). Odborné setkání Postižený člověk v proměnách času podpořilo opodstatněnost mezioborového diskurzu a položilo tak pro své pokračování pevný základ.

Tibor Vojtko, katedra speciální pedagogiky PdF

Etika, škola, učitelé a rozvojové preventivní programy

Dne 3.12. 2004 se na půdě UHK uskutečnil za účasti děkana prof. V. Wolfa odborný seminář nazvaný Etika, škola, učitelé a rozvojové preventivní programy. Akce byla organizována kabinetem etického vzdělávání při katedře pedagogiky a psychologie PdF UHK ve spolupráci s Regionálním etickým fórem Královéhradeckého kraje.

Jednání semináře se soustředilo na dvě hlavní témata. První se týkalo etické dimenze pedagogické profese. Jak vůbec učitelé či pedagogové vnímají etickou stránku své práce? Pociťují potřebu mít k dispozici profesní etický kodex? Na tyto a podobné otázky se pokusil dát odpověď dotazníkový výzkum prezentovaný dr. Vackem a dr. Doležalovou. Mimo jiné se ukázalo, že více než tři čtvrtiny pedagogů by uvítaly existenci učitelského etického kodexu, že neetické chování učitelů má nejčastěji podobu zesměšňování, ponižování a ironizování žáků, že existují v některých případech rozdíly v názorech na neetičnost v chování pedagogů mezi učiteli-muži a učiteli-ženami (např. na závažnost tělesných trestů) atd. Druhým tématem jednání semináře byla otázka implementace etické výchovy (výchovy charakteru) do školních vzdělávacích programů. K oběma tématům se po přednesení příspěvků rozvinula velmi zanícená a kompetentní diskuse. Kladem akce bylo, že se jí vedle pedagogů z vysokých škol zúčastnila celá řada učitelů a vychovatelů z praxe. Velký zájem o obsah semináře projevil také studenti naší Pedagogické fakulty. Téma semináře našlo i mediální odezvu ve vysílání Českého rozhlasu v Hradci Králové.

Pavel Vacek, katedra pedagogiky a psychologie PdF

(8 družstev), 7 družstev zastupovalo Pedagogickou fakultu UHK, 2 družstva byla z Farmaceutické fakulty UK a jedno družstvo bylo ze Střední zemědělské technické školy v Chrudimi. Loňský vítěz, Univerzita Pardubice, se do turnaje nepřihlásil.

Hala Slávie, ve které se turnaj pořádá, praskala po celý den ve švech. Hrál se na šesti kurtech, což je maximální počet, který se do haly vejde. Hrací systém turnaje byl vytvořen tak, aby si všechna družstva co nejvíce zahrála, což se podle mého názoru podařilo. Přestože tato akce byla především společenskou záležitostí, jsem moc rád, že sportovní výkony a nasazení všech hráčů byly obdivuhodné, místy až strhující. Po tuhých bojích v základních, rozřazovacích a semifinálových skupinách se finále stalo čistě fakultní záležitostí, když se do něj probíjela družstva Směska a POHA + hosté reprezentující FIM. Nakonec se po velice vyrovnaném utkání radovala Směska (Libuše Bažantová, Markéta Hladíková, Gabriela Jahodová, Michaela Nývltová, Radim Bednář, Robert Rössler, Jan Sejkora, Jiří Svoboda), která vyhrála 2:0 na sety. Vybojovali si tak hodnotné ceny a putovní pohár, jenž bude na rok k vidění na KRCR. V zápase o třetí místo vyhrálo družstvo UŽ (PdF) nad Kolářkovými (FIM) také 2:0.

Závěrem bych chtěl dodat, že počet účastníků poukazuje na velkou oblibu tohoto sportu mezi vysokoškoláky. Také jsem moc rád, že všichni hráči přežili turnaj ve zdraví, nikomu se nic vážného nestalo a malé ranky se brzy zahojí. Pevně věřím, že se při příštím ročníku sejdem také v tak hojném počtu jako letos.

Petr Hruša, katedra rekreologie a cestovního ruchu FIM

SPORT

Putovní pohár rektora UHK zůstal na FIMu

Katedra rekreologie a cestovního ruchu ve spolupráci s katedrou tělesné výchovy a sportu uspořádala dne 16.11. 2004 již 8. ročník volejbalového turnaje o putovní pohár rektora UHK. Jedná se o tradiční turnaj smíšených družstev pořádaný ke Dni boje za svobodu a demokracii.

Do turnaje se přihlásil rekordní počet 18 družstev reprezentujících svoje fakulty. Největší zastoupení měla Fakulta informatiky a managementu UHK

Univerzitní basketbal za mořem

Rozhodl jsem se podělit se čtenáři univerzitního Zpravodaje o dojmy a postřehy ze svého dvouměsíčního pobytu v USA. Toto období bylo vyplněno sedmi týdenními stážemi v basketbalových kempech a poté cestováním převážně po východním pobřeží.

Pracovní část pobytu jsem strávil na základě pozvání partnerské strany na Univerzitě Roberta Morris v Pittsburghu (Pennsylvánie) a v Honesdale (New York) ve funkci učitele – trenéra basketbalu. Tato hra patří společně s americkým fotbalem a baseballem do tzv. „velké trojky“, tzn. mezi tři nejpobulárnější, nejrozšířenější a mediálně nejsledovanější sporty na americkém kontinentu. Basketbal je v USA skutečně hrou všech – mladých či starých, černochů či bělochů, Asiátů a Hispánců, chudých i bohatých, malých a velkých. Letních přípravných kempů se tak účastní hlavně ti, kteří chtějí v této hře dosáhnout mety nejvyšší – fenoménu NBA (National Basketball Association). Za nemalý poplatek asi 350 dolarů tak zájemci ve věku 10–20 let podstupují šestidenní nesmírně intenzivní tréninkový proces, který zpravidla začíná v 7.00 ráno a končí kolem půlnoci. Trenéři, lektori, učitelé participující na kempech se skutečně snaží nabídnout to nejlepší, co umějí, včetně maximálně pozitivního přístupu a ochoty dávat výukové lekce i ve svém volném čase. 99% z nich byli Američané ze středních škol, univerzit, NCAA, NBA, přičemž důvodem k jejich účasti na kempech není fiskální motivace, ale hlavně vztah k dané hře, možnost navázání nových kontaktů a získání dalších vědomostí či přehledu o hráčích do rekručního procesu. Kempeři byli poměrně pestrá populační směsice z různých států USA, Kanady, Portorika, Guam, Brazílie... a vyznačovali se společnými rysy, tedy 100% tréninkovým nasazením a vysokým zájmem o probíranou problematiku (např. hráči si během praktické vyučovací jednotky dělají písemné záznamy, s čímž jsem se nikdy na kempech v naší republice nesetkal).

Robert Morris University (RMU) je nejmladší ze čtyř pittsburských univerzit a její umístění stranou od centra města a 17 mil od mezinárodního letiště dává výborné předpoklady pro organizování podobných akcí. O úspěšnosti programů této univerzity, která nepřipravuje tělovýchovné odborníky, svědčí skutečnost, že 97 % jejich absolventů sežene práci v oboru do šesti měsíců od absolutoria. Z pohledu pracovníka katedry tělesné výchovy a sportu UHK se v rozsáhlém univerzitním kampusu RMU nachází vysoce nadstandardní podmínky pro pohybové aktivity. Skutečnou chloubou RMU je Sewall Centrum, což je klimatizovaná hala pro 3000 diváků se zasouvacím hledištěm a pěti basketbalovými kurty obklopenými atletickou dráhou. Pro další pohybové aktivity

je k dispozici 9 venkovních kurtů na basketbal, tenis a hokej na kolečkových bruslích, dvě travnatá hřiště na soccer, jedno na americký fotbal a softbal, dvě písková na plážový volejbal a dvě placené posilovny (20 dolarů/měsíc). K univerzitnímu komplexu patří rovněž 6 mil vzdálené Island Sports Center se dvěma ledovými plochami, dvěma multifunkčními sportovními halami, minigolf, golfové hřiště, atletický stadion a fitness centrum, přičemž spojení mezi objekty zajišťuje univerzitní kyvadlový autobus.

Tréninkový a vyučovací proces probíhal pod heslem „Where teaching never stops“ a mohu potvrdit, že v tomto případě nejde o klamavou reklamu. Překážkou při tréninku byla velmi vysoká humidita vzduchu, která je ale v dané oblasti a době typická, leč pro Evropana asi stěží představitelná či akceptovatelná. Účast a práce na těchto kempech, kosmopolitní společnost a dialogy s lidmi z nejrůznějších koutů planety, odlišnost sociálního postavení univerzitního pedagoga, následné cestování, pobyt v hektickém New Yorku, včetně návštěv Bronxu, Brooklynu, China Townu, Shea Stadium ..., či naopak v poklidném Washingtonu D.C. mi umožnily neturistický pohled na krásy i problémy této země. Mám pocit, že jsem ji porozuměl.

Pavel Šmíd, katedra tělesné výchovy a sportu PdF

ZKUŠENOSTI ODJINUD

Aktuálně k výuce angličtiny

Ve dnech 19. – 21. listopadu 2004 se v Mnichově konala mezinárodní konference Learning English through Picture Books (Výuka angličtiny prostřednictvím obrázkových knih). Konference byla slavnostně zahájena v pátek 19. 11. a poté proběhlo několik plenárních přednášek. Sobota byla věnována práci v sekcích, příspěvkům jednotlivých účastníků, výstavám knih a autogramiádám známých autorů obrázkových knížek pro děti i autorů metodických knih. Neděle byla ve znamení učitelů z praxe, kteří v krátkých vstupech představovali své oblíbené obrázkové knížky, s nimiž pracují na 1. stupni základních škol při výuce AJ jako cizího jazyka. Konference byla zakončena v neděli po poledni přednáškou Literacy through Picture Books Prof. Dr. Friederike Klippel, Ludwig Maximilians Universität.

Konference se účastnilo 150 učitelů z 20 zemí včetně např. Jihoafrické republiky nebo Indie. Česká republika byla zastoupena třemi účastnicemi z univerzit v Brně, Plzni a Hradci Králové. Všechny přednesly na konferenci příspěvky – za UHK to bylo vystoupení o možnosti využití obrázkových knížek při výuce AJ na 1. stupni ZŠ v našich podmínkách založený na tříletém výzkumu v terénu. Konference se konala v budově Schloss Blutenburg – objektu mezinárodní dětské knihovny, která je součástí UNESCO. Závěr konference proběhl v duchu plánování dalšího možného setkání tohoto druhu asi za dva roky. Konference poskytla platformu pro široké setkání učitelů a pro vytváření kontaktů v oblasti výuky angličtiny na 1. stupni ZŠ.

Olga Vraštilová, katedra anglického jazyka a literatury PdF

Zážitkový kurz

Zážitková forma výuky a hra jsou nedílnou součástí práce pedagoga volného času. Proto se zejména studenti katedry sociální pedagogiky mohli zúčastnit předvánočního zážitkového kurzu, který se uskutečnil v Jičíně. Jeho součástí se staly tři samostatné oblasti. Tou první bylo využití veřejného prostoru jako nástroje hry. Druhým tématem bylo seznámení se s muzejní pedagogikou z praktického pohledu, a to jak samotnou návštěvou muzea, tak i diskusí s jeho ředitelem p. Gottliebem. Třetí oblastí se stal kurz Českého červeného kříže z Liberce, který teoretické bloky ukončuje praktickými situacemi, kde měli studenti

možnost ověřit si ve stresových situacích svoji schopnost pomoci. Celého kurzu se zúčastnilo třináct studentů v doprovodu architekta Donáta, který pomáhal věcně zakotvit návrhy studentů. Spolupráci s jičínským muzeem, která se v dalších letech snad i rozšíří, byl věnován poslední den. Studenti se snažili vytvořit systém expanze muzea do městského prostoru prostřednictvím her a také zkvalitnit samotnou expozici. Všichni účastníci obdrželi licenci Základního kurzu zdravotní pomoci, pomohli rozšířit spolupráci s jičínským muzeem a sami na sobě poznali možnosti zážitkové formy výuky.

Jan Sýkora, katedra sociální pedagogiky PdF

DIÁŘ

Za doc. RNDr. et PaedDr. Václavem Ducháčem, Ph.D.

V pátek 19. listopadu 2004 večer – po návratu z pražského semináře o budoucí podobě učitelského vzdělávání učitelů – zemřel zcela neočekávaně doc. RNDr. et PaedDr. Václav Ducháč, Ph.D., docent katedry biologie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Pan Václav Ducháč se narodil 9. listopadu 1952 v Náchodě a podstatnou část svého života prožil v České Skalici. Po absolvování studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy (obor biologie-chemie) vyučoval na gymnáziích – zprvu v podkrkonošské Jilemnici, posléze 16 let v Náchodě. Po vykonání rigorózního řízení na katedře systematické zoologie UK v Praze získal v roce 1978 titul RNDr. a už během středoškolského učitelského působení se stal uznávaným odborníkem zejména v entomologii. Důkazem toho je autorství nebo spoluautorství řady významných publikací, z nichž pozornost v širší odborné veřejnosti vzbudil zejména Klíč k určování bezobratlých (Scientia, Praha 1995), který vznikl z Ducháčovy iniciativy a za jeho významného podílu (spoluautory byli J. Buchar, J. K. Hůrka a J. Lellák).

Hned po příchodu na královéhradeckou Pedagogickou fakultu v roce 1996 se Václav Ducháč stal výraznou osobností katedry biologie, jednoznačně uznávanou pro hloubku znalostí, a to nejen přírodovědných, ale i pedagogických, historických, kulturních a mnoha dalších. Na katedře garantoval výuku zoologických disciplín (fylogeneze a systém bezestranných a strunatců) a středoškolské didaktiky biologie. Jako didaktik katedry měl dokonalý přehled o problematice výuky přírodopisu a biologie na základních a středních školách.

Většinu svého volného času pak doc. Ducháč věnoval badatelské a následné publikační práci. Doslova světové úrovně – včetně zahraničních publikací a ohlasů – dosáhl v arachnologii, zejména pak ve vědeckém poznávání své oblíbené skupiny štírků. Desítky vědeckých nebo populárně naučných prací a článků publikoval také v našich zoologických a didaktických časopisech, sbornících z tuzemských a mezinárodních konferencí, seminářů atd. Studenti zase oceňují fundovaně a přehledně napsané učební texty a příručky. Vědecká a publikační práce v minulých letech logicky směřovala ke zvyšování kvalifikace – po absolvování doktorského studia na katedře zoologie Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci získal v roce 2002 titul Ph.D. a o rok později se tamtéž také habilitoval. Po rigorosním řízení na Přír. fakultě UK v Bratislavě byl doc. Ducháčovi v roce 2003 udělen titul PaedDr.

Není nadnesené označit docenta Václava Ducháče za vzor vysokoškolského pedagoga, připravujícího budoucí učitele biologie. Byl totiž nejen vynikajícím přírodovědcem, ale také erudovaným didaktikem, kterému vždy bytostně záleželo na úrovni a způsobu vzdělávání a jehož velmi znepokojoval každý náznak úpadku obecné vzdělanosti.

Nám nyní nezbývá než se hluboko poklonit nad památkou skvělého člověka a nad velikým dílem pedagogické a vědecké práce, kterou pan docent Ducháč stačil vykonat nejen pro naši vysokou školu, ale pro celou společnost. Není žádnou frází, že Václav žije v našich srdcích dál a z našich vzpomínek se nikdy nevytratí!

Za spolupracovníky a studenty z katedry biologie PdF UHK Jan Vítek

Nové tituly nakladatelství Gaudeamus

KAPPL, Miroslav, *Metody sociální práce s jednotlivcem*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 80 s. ISBN 80-7041-846-X.

ŠIMKOVÁ, Eva, *Základy ekonomie. Systematický přehled základní ekonomické problematiky*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 106 s. ISBN 80-7041-690-4.

BALATKA, Jan, *Pohybová aktivita v primární prevenci vzniku kardiovaskulárních onemocnění u obyvatel České republiky. Monografie*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 86 s. ISBN 80-7041-714-5.

KRAUS, Blahoslav, (ed.), *Jak žije středoškolská mládež na počátku XXI. století: Výzkum v Královéhradeckém kraji v letech 2000 – 2003*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 172 s., ISBN 80-7041-738-2.

VÍCH, Zdeněk, *Vybrané kapitoly o umělecké ilustraci*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 175 s. ISBN 80-7041-450-2.

Plánované akce

11.1. 2005 od 20.00 hod. uvádí Akademický filmový klub UHK v Objektu společné výuky film režiséra Alaina Resnaise „Hirošima, má láska“

14. 1. 2005 se na Pedagogické fakultě UHK koná Den otevřených dveří

26.–28. 1. 2005 pořádá katedra anglického jazyka a literatury s odd. francouzského jazyka PdF UHK 4. mezinárodní konferenci o dětské literatuře

25.1. 2005 od 20.00 hod. uvádí Akademický filmový klub UHK v Objektu společné výuky film režiséra Federica Felliniho „8 a půl“

TOTO ČÍSLO VYŠLO S PODPOROU DUHOVÉ ENERGIE

duhová energie

UNIVERZITA
HRADEC KRÁLOVÉ

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází devětkrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365. Toto číslo vyšlo 4. 1. 2005. Elektronické vydání a archiv starších čísel na adrese: www.uhk.cz/uhk/zpravodaj. Uzávěrka příštího čísla je 19. 1. 2005 ve 12.00 hod. Příspěvky zasílejte elektronickou poštou členům redakční rady.

Redakční rada: Mgr. Ondřej Tikovský (šéfredaktor), doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc., PhDr. Jana Korčáková, Ph.D., RNDr. Petra Poullová, Ing. Petr Exner, PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D., Martin Kuba.

Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků. Foto: archiv Zpravodaje UHK.